

Viti i IX-të i Botimit, Nr. 1,
Qershore 2018

MIGRIMI DHE VARFËRIA NË VENDET E EVROPËS QËNDRORE DHE LINDORE: NJË ZBATIM I MODELIT TË GRAVITETIT (2007-2016)

Emi Malaj*, Visar Malaj**

*Fakulteti i Ekonomisë, Universiteti i Vlorës, “Ismail Qemali”

**Fakulteti i Ekonomisë, Universiteti i Tiranës, lektor i jashtëm pranë Albanian University

Adresë kontakti: visar86@yahoo.it

Përmbledhje

Vendimi për të migruar është një funksion i disa variablave, të cilat ndihmojnë ose pengojnë migrimin dhe mund të shënohen me shenja pozitive ose negative. Faktorët negativë përfshijnë problemet sociale dhe ekonomike në vendet e origjinës, siç janë varfëria, shkelja e të drejtave, konfliktet politike dhe të armatosura etj. Nga ana tjetër, faktorët pozitivë lidhen me kushtet e vendeve pritëse si të ardhurat e larta, gjuha e përbashkët, niveli i sigurisë së lartë etj. Ky dokument përqendrohet në fenomenin e emigrimit në disa vende të Europës Qendrore dhe Lindore dhe mbi faktorët përcaktues përkatës. Ne vlerësojmë një model origjinal të gravitetit duke përfshirë disa variabla të pavarur që lidhen me çështjet tipike për vendet në zhvillim, siç janë varfëria, papunësia dhe korrupsioni. Sipas testeve diagnostifikuese, ekuacioni i vlerësuar përshtatet mirë me mostrën tonë. Autoritetet e vendeve të EQL duhet të orientojnë politikat e tyre drejt krijimit të vendeve të reja të punës dhe zbutjes së pabarazisë. Kjo do të çojë në një rritje të qëndrueshme ekonomike dhe në zvogëlimin e daljeve të ardhshme të migracionit.

Fjalë kyçe: *vendet e EQL, migrimi, varfëria, teoria e gravitetit.*

MIGRATION AND POVERTY IN CEE COUNTRIES: A GRAVITY MODEL APPROACH (2007 – 2016)

Abstract

The decision to migrate is a function of several variables, which help or obstruct migration and can be marked with positive and negative signs. Negative factors include social and economic problems in home countries, such as poverty, rights violation, political and armed conflicts etc. On the other hand, positive factors are related with host countries conditions, such as high income, common language, high security level etc. This paper is focused on the emigration phenomenon in some CEE (Central and Eastern European) countries and on the corresponding determinants. We estimate an original gravity model including some independent variables that are related with typical concerns for developing countries, such as poverty, unemployment and corruption. According to the diagnostic tests, the estimated equation fits well our sample. Authorities of CEE countries should orient their policies

toward the creation of new jobs, the elimination of corruption and of the culture of impunity, and the mitigation of inequality. This will lead to a sustainable economic growth and to the reduction of future migration outflow.

Keywords: *CEE countries, migration, poverty, gravity theory.*

Hyrje

Një emigrant ndërkombëtar është një person i cili jeton përkohësisht ose përgjithmonë në një vend tek i cili ai/ajo nuk është rezident. Fluksi i emigrantëve në një destinacion specifik lidhet pozitivisht me nivelin e diversitetit përkatës të zonave dhe njerëzve. Kushtet e këqija ekonomike në vendet e origjinës çojnë në rritjen e flukseve të migracionit. Si rezultat, ne gjejmë një numër të madh të emigrantëve në vendet më të pasura dhe një nivel të konsiderueshëm mobiliteti në vendet më pak të zhvilluara. Çdo fluks provokon një kundërpërgjigje: një pjesë e rëndësishme e emigrantëve kthehen në vendin e tyre për shkak të recesioneve ekonomike.

Pasojat e migracionit mund të ndikohen nga variablat të shtytjes dhe tërheqjes. Variablat e shtytjes janë të lidhura me vendin e origjinës dhe përfshijnë disa probleme sociale dhe ekonomike. Emigrantët i tërheqin faktorë të ndryshëm në vendet pritëse, siç janë nivelet e larta të të ardhurave dhe sigurisë. Emigrantët kontribuojnë në zhvillimin e vendit të tyre; ata mund të nxisin tregtinë, investimet e huaja dhe turizmin. Remitancat botërore në vendet në zhvillim arritën në rreth 442 miliardë dollarë në vitin 2016, ndërsa numri i punëtorëve emigrantë për të njëjtin vit arriti në 250 milionë (1). Për më tepër, vendet e origjinës vuajnë nga “largimi i trurit” në vendet e zhvilluara: largimi i njerëzve të kualifikuar dhe të arsimuar për paga më të mira, kushte jetese më të mira dhe pasuri. Emigrantët gjithashtu kontribuojnë në mënyrë të drejtpërdrejtë dhe të tërthortë në rritjen ekonomike të shumë vendeve pritëse. Ata luajnë një rol të rëndësishëm në konsolidimin e fuqisë punëtore, kontributeve të sigurimeve shoqërore dhe taksave. Nga ana tjetër, një menaxhim i keq i fluksit të emigrantëve ose një konflikti i mundshëm në vendin e origjinës mund të çojë në rritje të papunësisë dhe konflikteve sociale në vendin pritës.

Fokusi kryesor i këtij punimi është vlerësimi i lidhjeve ndërmjet emigrimit nga disa vende të EQL dhe një grupi faktorësh, me qëllim rekomandimin e reformave dhe politikave të duhura. Në seksionin 2 ne raportojmë fakte të rëndësishme dhe shifra mbi migracionin ndërkombëtar dhe përcaktuesit përkatës në disa vende të EQL. Në Seksionin 3 japim një pasqyrë të teorive të migracionit dhe të zbatimeve përkatëse të kaluara. Në Seksionin 4 ne përcaktojmë dhe vlerësojmë ekuacionin e gravitetit duke përdorur një grup të dhënash që përfshijnë stokun e emigrimit nga CEE drejt disa destinacioneve evropiane dhe një sërë faktorësh të rëndësishëm. Në pjesën e fundit të punimit raportohen përfundimet.

Fakte dhe shifra

Numri i shtetasve të EQL të cilët migrojnë në vendet e zhvilluara evropiane është rritur ndjeshëm gjatë viteve të fundit. Kjo është rezultat i rritjes së varfërisë, papunësisë dhe pabarazisë sociale. Figura e mëposhtme tregon PBB-në për frymë në vitin 2016 për shumicën e vendeve të EQL, të cilat nuk janë vërtet pjesë e Bashkimit Evropian dhe ndajnë shumë karakteristika të tjera të përbashkëta shoqërore dhe ekonomike (2). PBB për frymë në vitin 2016 për Malin e Zi ishte rreth 6,700 dollarë amerikanë, ndërsa vlera përkatëse për Moldavinë ishte 1,900 US \$. GDP mesatare për frymë në të njëjtin vit për vendet e BE ishte rreth 32,000 US \$. Figura 2 tregon përqindjen e popullsisë që jeton nën vijën kombëtare të varfërisë për vendet e EQL (3). Rreth 32% e popullsisë

në Armeni jetojnë nën nivelin e varfërisë, ndërsa Bjellorusia ka përqindjen më të ulët (rreth 5.7%). Përkufizimi i vijës kombëtare të varfërisë ndryshon midis vendeve, prandaj duhet të krahasojmë me kujdes të dhënat.

Figura 1. PBB për frymë (US \$ aktuale) në vitin 2016 për vendet e EQL

Burimi: Përpunimi i autorëve në të dhënat e Bankës Botërore

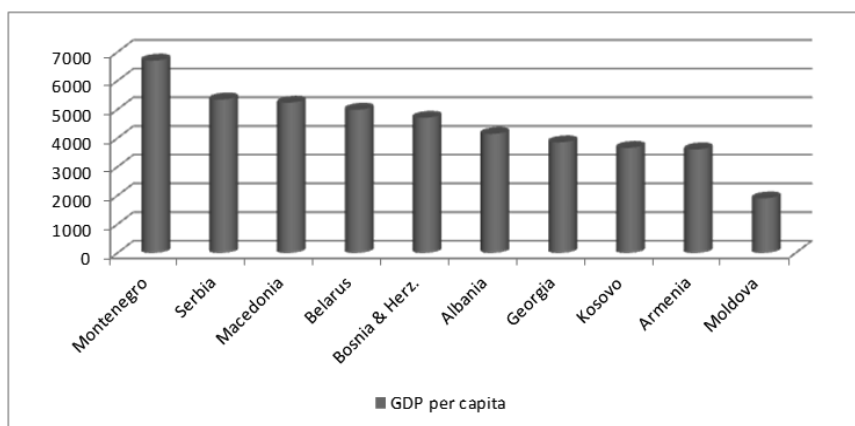
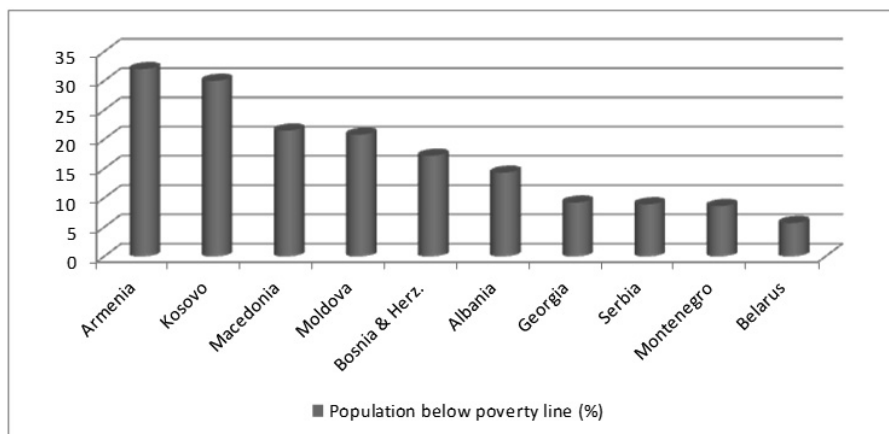

Figura 2. Popullsia nën vijën e varfërisë (%) në 2012-2016 për vendet e EQL

Burimi: Përpunimi i autorëve në të dhënat e Agjencisë Qendrore të Inteligjencës (CIA)

Armenia, Bjellorusia, Gjeorgjia, Moldavia dhe vende të tjera jo anëtare të BE janë pjesë e Politikës Evropiane të Fqinjësisë, e cila ka si qëllim nxitjen e integrimit dhe marrëdhëniet pozitive midis vendeve. Një nivel i lartë i varfërisë dhe ndikimi i Rusisë janë pengesat kryesore për pranimin në BE për shumicën e këtyre vendeve. Armenia dhe BE nënshkruan në vitin 1996 Marrëveshjen e Partneritetit dhe Bashkëpunimit, e cila hyri në fuqi në vitin 1999 dhe shërben si kornizë ligjore për marrëdhëniet dypalëshe BE – Armeni. Në shkurt 2017, Armenia dhe BE nënshkruan një marrëveshje që do të forcojë marrëdhëniet ekonomike dhe politike. Franca, Gjermania dhe Spanja

janë destinacionet kryesore për emigrantët armenë. Numri i armenëve në Gjermani në vitin 2016 ishte rreth 12.000, ndërsa numri i armenëve që jetojnë në Francë në të njëjtin vit ishte 13.000 (4). Qytetarët moldavë mund të udhëtojnë pa vizë në Eurozonë që nga prilli i vitit 2014. Destinacionet kryesore të BE për moldavët janë Italia dhe Spanja me përkatësisht rreth 150.000 dhe 18.000 qytetarë në 2016 (4). Në 2014, Gjeorgjia dhe BE ratifikuan Marrëveshjen e Asociimit, e cila hyri në fuqi në korrik 2016. Qytetarët gjeorgjianë mund të udhëtojnë pa vizë në Eurozonë që nga marsi i vitit 2017. Greqia dhe Franca janë destinacionet kryesore për emigrantët gjeorgjianë. Numri i gjeorgjianëve që jetojnë në Greqi në 2016 ishte rreth 30.000, ndërsa numri i gjeorgjianëve që jetonin në Francë në të njëjtin vit ishte 12.000 (4). Në vitin 1995, Bjellorusia dhe BE nënshkruan një Marrëveshje Partneriteti dhe Bashkëpunimi, por ajo nuk u ratifikua nga BE. Bjellorusia nuk ka aplikuar për pranimin në BE. Destinacionet kryesore të BE për emigrantët Bjellorus janë Italia dhe Franca me përkatësisht rreth 10.000 dhe 9.000 qytetarë në 2016 (4).

Në qershor të vitit 2006 Shqipëria nënshkroi Marrëveshjen e Stabilizim Asociimit (BE) me BE, e cila hyri në fuqi në prill të vitit 2009. Shqiptarët mund të udhëtojnë pa vizë në Eurozonë që nga dhjetori 2010. Vendet e BE-së i dhanë Shqipërisë statusin e kandidatit në qershor 2016. Destinacionet më të rëndësishme evropiane për shqiptarët janë Greqia, Italia dhe Gjermania. Numri i shtetasve shqiptarë që banonin në Gjermani në vitin 2016 ishte rreth 31.000, ndërsa numri i banorëve shqiptarë në Itali ishte 475.000 (4). Sipas burimeve joformale, numri i përgjithshëm i shtetasve shqiptarë që banojnë në Greqi është më shumë se 600.000. Në nëntor 2007 qeveria serbe nënshkroi SAA me BE, e cila hyri në fuqi në shtator 2013. Qytetarët serbë mund të udhëtojnë pa nevojën e vizave në Eurozonë që nga dhjetori 2009. Në mars të vitit 2012, Serbia mori statusin e kandidatit dhe në janar 2014, Këshilli i Europës filloi negociatat zyrtare të pranimit. Njohja e pavarësisë së Kosovës është një problem i pazgjidhur për Serbinë dhe një pengesë e rëndësishme për anëtarësimin në BE. Gjermania dhe Austria janë vendet me numrin më të madh të serbëve në Evropë. Banorët gjermanë me prejardhje serbe ishin rreth 310.000 në vitin 2016, ndërsa numri i shtetasve serbë që banonin në Austri ishte rreth 120.000 (4). Në vitin 2004 SAA midis BE dhe Maqedonisë hyri në fuqi. Në vitin 2005, Komisioni Evropian akordoi statusin e kandidatit për Maqedoninë, katërmbëdhjetë vjet pas shpalljes së pavarësisë nga ish-Jugosllavia. Në vitin 2009 maqedonasit morën të drejtën për të udhëtuar pa pasur nevojë për viza në Eurozonë. Në vitin 2012, Komisioni Evropian filloi një dialog të pranimit të nivelit të lartë me autoritetet maqedonase, një kontribut për përsheptimin e reformave në administratën publike dhe reformat zgjedhore, mbrojtjen e të drejtave të pakicave, nxitjen e konkurrencës së tregut dhe rritjen ekonomike. Mosmarrëveshja me Greqinë është një pengesë e rëndësishme për pranimin e Maqedonisë në BE. Autoritetet greke e konsiderojnë 'Maqedoninë' një term grek, që lidhet me një rajon të lashtë grek. Greqia do të ushtrojë të drejtën e vetos për të penguar anëtarësimin e Maqedonisë në BE nëse ky problem mbetet i pazgjidhur. Rruga maqedonase në BE është gjithashtu e kushtëzuar nga marrëdhëniet e tensionuara me autoritetet bullgare, të cilët kanë shprehur indinjatën e tyre ndaj shtrembërimit të historisë midis dy vendeve. Mbrojtja e të drejtave të pakicave shqiptare është një problem tjetër, i ndërlidhur me pranimin e Maqedonisë në BE. Shqiptarët duhet të gëzojnë të drejta dhe mundësi të barabarta si maqedonasit. Komunitetet më të mëdha të maqedonasve jetojnë në Gjermani, Itali dhe Zvicër. Në vitin 2016 në Itali jetonin 73.000 shtetas maqedonas (4). Numri i maqedonasve në Gjermani për të njëjtin vit ishte 85,000, ndërsa numri i maqedonasve që jetonin në Zvicër ishte 65,000 (4). Qytetarët boshnjakë mund të udhëtojnë në zonën e euros pa viza që nga dhjetori 2010. BE dhe Bosnja dhe Hercegovina filluan dialogun e nivelit të lartë për procesin e pranimit në vitin 2012. Marrëveshja ndërmjet Bosnjës dhe Hercegovinës dhe BE hyri në fuqi

në vitin 2015. Gjermania dhe Austria janë dy nga destinacionet më të rëndësishme për emigrantët e Bosnjës dhe Hercegovinës. Ishin rreth 170.000 shtetas boshnjakë që banonin në Gjermani në vitin 2016, ndërsa numri i boshnjakëve që banonin në Austri ishte 94.000 (4). Mali i Zi është një shtet i pavarur që nga shpërbërja e Bashkimit të Serbisë dhe Malit të Zi pas referendumit të majit 2006. Mali i Zi rihapi negociatat e reja të pranimit me BE dhe nënshkroi SAA në vitin 2007, i cili hyri në fuqi në maj 2010. Malazetët mund të udhëtojnë pa vizë në Eurozonë që nga dhjetori 2009. Pas opinionit të favorshëm të Komisionit Evropian për aplikimin për anëtarësim në BE, Mali i Zi filloi negociatat për anëtarësim në vitin 2012. Gjermania dhe Zvicra janë destinacionet më të rëndësishme të Evropës Perëndimore për emigrantët malazetë. Në vitin 2016 kishte 2.800 malazetë që banonin në Zvicër. Numri i emigrantëve malazetë për këtë vit në Gjermani ishte 22.000 (4). Kosova është një kandidat potencial për pranimin në BE. Kuvendi i Kosovës shpalli pavarësinë në një seancë të jashtëzakonshme në vitin 2008. Numri i shteteve anëtare të Kombeve të Bashkuara që tashmë e kanë njohur pavarësinë e Kosovës ishte 115 në dhjetor 2017; nga këto, 23 vende janë anëtare të BE. SHBA dhe BE kanë ndihmuar vazhdimisht Kosovën dhe autoritetet e saj në rrugën drejt përparimit ekonomik dhe në konsolidimin e sundimit të ligjit. Shumica e vendeve të BE-së kanë zyrtar diplomatike dhe ambasadat e tyre në Kosovë. Në vitin 2015 Kosova nënshkroi MSA (Marrëveshjen për Stabilizim Asociim) me BE, e cila është një nxitje e rëndësishme për zbatimin e reformave. Në Gjermani dhe Zvicër mund të gjejmë komunitetet më të mëdha të kosovarëve. Në vitin 2016 numri i qytetarëve kosovarë që banonin në Gjermani dhe Zvicër ishte përkatësisht 195.000 dhe 100.000 (4).

Rishikimi i literaturës

Vendimi për të migruar është një funksion i disa variablave, të cilat ndihmojnë ose pengojnë migrimin dhe mund të shënohen me shenja pozitive ose negative (5). Faktorët negativë përfshijnë problemet sociale dhe ekonomike në vendet e tyre, si: varfëria, shkeljet e të drejtave, konfliktet politike dhe të armatosura etj. Nga ana tjetër, faktorët pozitivë lidhen me kushtet e vendeve pritëse, siç janë të ardhurat e larta, klima më e mirë, gjuha e përbashkët, niveli i sigurisë etj. Si rezultat, ne gjejmë nivele të larta të emigrantëve në vendet më të pasura dhe një nivel të konsiderueshëm mobiliteti në vendet më pak të zhvilluara. Një pjesë e rëndësishme e emigrantëve kthehen në vendin e tyre të origjinës për shkak të recesioneve të mundshme ekonomike ose për të mësuar ose zhvilluar aftësi të veçanta. Emigrantët në një vend të caktuar nuk janë një kampion i mirë i popullsisë përkatëse, për shkak të mënyrave të ndryshme të përshtatjes ndaj disa faktorëve specifikë. Njerëzit e suksesshëm në vendet e origjinës kanë më shumë gjasa t'u përgjigjen pozitivisht faktorëve të vendit pritës dhe anasjelltas. Faktorë të tjerë relevantë si mosha, gjendja martesore, gjinia, arsimit, profesioni dhe madhësia e familjes mund të stimulojnë ose parandalojnë migrimin.

Modeli i sektorit të dyfishtë përfshin dy sektorë, një sektor urban, i cili mund të jetë publik ose privat dhe karakterizohet nga një produktivitet i lartë marxhinal i punës, dhe një sektor rural, me produktivitet marxhinal shumë të ulët të punës (6). Sektori rural, më pak i zhvilluar përfshin vendet e punës të cilat quhen të vetëpunësuar dhe joformale, ku pagat dhe produktiviteti janë të ulëta, ndërkohë që sektori urban është i qeverisur nga industrialistët që ofrojnë vende pune në fabrika dhe plantacione, duke siguruar paga të larta. Pagat, diferencat e të ardhurave dhe zgjerimi i sektorit industrial nxisin emigrimin nga sektori më pak i zhvilluar. Migrimi i punëtorëve vazhdon përderisa ndryshimi në kërkesën për punë zerohet, dhe si rezultat rritet produktiviteti i përgjithshëm i punës. Punësimi i emigrantëve do të stimulojë produktivitetin dhe investimet në sektorin urban (7). Hendeku i krijuar nga lëvizja e njerëzve mund të shfrytëzohet për të kontribuar në përparimin

e sektorit rural, kështu që si rezultat, politikat e ardhshme duhet të stimulojnë investimet dhe rritjen ekonomike në të dy sektorët ekonomikë. Ndryshimet në paga dhe në papunësinë urbane janë dy faktorë kyç të lëvizjes nga sektorët rurale në ato urbane (8). Njerëzit do të emigrojnë vetëm nëse të ardhurat urbane janë dukshëm më të mëdha se produkti rural. Variablat e punësimit dhe pagat në sektorin urban janë të lidhura pozitivisht me të ardhurat. Produktiviteti i punës në sektorin bujqësor dhe pagat dhe të ardhurat përkatëse janë gjithashtu në një lidhje të drejtpërdrejtë. Individët do të emigrojnë nga njëri sektor në tjetrin derisa të arrihet ekuilibri midis pagës reale të pritshme në sektorin e zhvilluar dhe pagës reale rurale. Rritja e të ardhurave rurale do të inkurajojë migrimin; kjo do të thotë se kostoja e mundësive për punë në sektorin urban është më e lartë se në sektorin rural. Migracioni ndërkombëtar i fuqisë punëtore në përgjithësi është i ndikuar nga variablat tërheqës (9). Vendet e zhvilluara karakterizohen nga një treg i dyfishtë i punës: një treg kryesor i përbërë nga vende pune stabël dhe fitimprurëse për punëtorët vendas dhe një treg më pak i zhvilluar i vendeve të pasigurta dhe të pakualifikuara që kryhen nga emigrantët. Të dy pagat e ulëta dhe ekzistenca e një numri të konsiderueshëm emigrantësh, çojnë në refuzimin e këtyre vendeve të punës nga punëtorët vendas. Ata tërhiqen nga një pagë më e mirë me të ardhura më të larta.

Emigrantët me kualifikim të lartë dhe të integruar mirë në tregun e punës kanë një ndikim pozitiv në rritjen ekonomike dhe kontribuojnë në reduktimin e diferencave të pagave midis punëtorëve të huaj dhe vendas (10). Migracioni konsiderohet si një institucion dhe lidhet me disa aspekte specifike të shoqërisë siç janë traditat, rregulloret, vlerat dhe parimet (11). Rrjetet janë infrastruktura që stimulojnë migracionin dhe ndihmojnë në përcaktimin e destinacioneve të mundshme dhe intervaleve të qëndrimit. Ato gjithashtu ulin kostot e transaksionit dhe kontribuojnë në integrimin në vendet pritëse. Tiparet endogjene të rrjeteve gjithashtu mund të pengojnë migrimin. Flukset e migracionit mund të shpjegohen nga variablat bazë të gravitetit, si dallimet e PBB-së, distanca (dypalëshe midis vendeve) dhe popullsia (12; 13).

Metodologjia

Shumë autorë kanë vlerësuar modele të ndryshme të gravitetit për migracionin duke u bazuar në hipoteza të lidhura me faktorët përkatës (14; 15; 16). Modelet e gravitetit bazohen në ligjin e gravitetit të Njutonit dhe janë përdorur gjerësisht për shkak të fuqisë së tyre të lartë shpjeguese. Sipas kësaj teorie, migrimi midis dy vendeve lidhet pozitivisht me madhësitë përkatëse dhe lidhet negativisht me distancën dypalëshe ndërmjet vendeve. Ekuacioni bazë i gravitetit përfshin popullatën si vlerësues të madhësisë së vendit dhe distancën përkatëse. Sipas rezultateve empirike, në një kampion prej 230 vendesh, në vendet me më shumë korrupsion inkurajohet emigrimi edhe për shkak të kushteve të paparashikueshme ekonomike, pasigurisë dhe një cilësie të ulët të jetës (17). Faktorë të tjerë shtytës përfshijnë popullatën, gjuhën e përbashkët dhe kufirin e përbashkët, ndërsa distanca dypalëshe zvogëlon migrimin. Rezultatet e një modeli graviteti për 200 vende për periudhën 1960-2010 treguan një rritje të presioneve migratore në të ardhmen e afërt (18).

Në këtë seksion ne vlerësojmë dy modele të ndryshme graviteti, “bazë” dhe “i zgjeruar”. Versioni i zgjeruar i modelit përfshin disa nga faktorët e migracionit të EQL, të cilët merren parasysh në teoritë mikro dhe makro të migracionit. Modeli bazë përfshin PBB-të e vendeve të origjinës dhe të vendit pritës dhe distancën përkatëse. Tabela në vijim tregon përkufizimet e variablave të marrë në konsideratë.

Tabela 1. Përkufizimet e variablave

Variablat	Përshkrimi
<i>Migrat_od</i>	<i>Stoku i migracionit nga origjina o në destinacionin d në vitin t</i>
<i>GDPcap_o</i>	<i>GDP për frymë në o në vitin t</i>
<i>GDPcap_d</i>	<i>GDP për frymë në d në vitin t</i>
<i>pop_o</i>	<i>Popullsia në o në vitin t</i>
<i>pop_d</i>	<i>Popullsia në d në vitin t</i>
<i>Distanca</i>	<i>Distanca bilaterale</i>
<i>unemp_diff</i>	<i>Diferenca midis normave të papunësisë o / d</i>
<i>corr_diff</i>	<i>Diferenca midis indekseve të perceptimit të korrupsionit d/o</i>

Ekuacionet janë vlerësuar për një kampion të veçantë që përfshin stokun e migracionit të EQL në destinacionet kryesore evropiane për periudhën 2007-2016. OECD (Organizata për Bashkëpunim dhe Zhvillim Ekonomik) dhe Eurostat (Statistikat Evropiane) ishin burimet tona kryesore për të dhënat e migracionit. PBB-të dhe të dhënat përkatëse të popullsisë u morën nga baza e të dhënave të Bankës Botërore. Distancat bilaterale janë marrë nga baza e të dhënave GeoDist CEPII (19). Të dhënat e normave të papunësisë janë marrë nga Eurostat dhe Banka Botërore, ndërsa indekset e perceptimeve të korrupsionit janë llogaritur nga Transparency International.

“Pooled OLS” rezultoi metoda më e përshtatshme e vlerësimit. Në këtë rast, mesatarja e mostrës së gabimit idiosinkratik, duke pasur parasysh variablat shpjegues në të gjitha periudhat kohore dhe efektin e pavëzhguar, është zero. Çdo variabël i pavarur ndryshon me kalimin e kohës për të paktën disa njësi dhe nuk ekziston ndonjë lidhje e përsosur lineare midis variablave të pavarur. Tabela 2 tregon rezultatet e vlerësimit për ekuacionet e formuluar; në të dyja rastet, variablat shprehen në formë logaritmike. Shenjat e koeficientëve ndjekin pritjet teorike dhe parametrat janë statistikisht të rëndësishëm, prandaj mund të konfirmojmë rëndësinë e faktorëve të migracionit. R-squared është i lartë për ekuacionin e dytë, kështu që variablat shpjegues shpjegojnë një përqindje të lartë të ndryshueshmërisë së variablit të varur. Për më tepër, vlerat e koeficientit janë të krahasueshme me analiza të ngjashme të kaluara.

Tabela 2. Rezultatet e vlerësimit: koeficientët dhe vlerat përkatëse

Variablat e pavarur	Ekuacioni bazik	Ekuacioni i zgjeruar
<i>Intercept</i>	-6,5 (0,001)	-2,5(0,001)
<i>GDPcap_o</i>		-1,6(0)
<i>GDPcap_d</i>		1,7(0,02)
<i>pop_o</i>	1,41(0,005)	1,3(0)
<i>pop_d</i>	1,15(0)	1,1(0)
<i>Distance</i>	-2,9(0)	-2,7(0,0044)
<i>corr_diff</i>		0,63(0,031)
<i>unemp_diff</i>		0,77(0)
Adjusted R-square	0,5764	0,7473

Përfundime

Pagat, diferencat e të ardhurave dhe faktorë të tjerë nxisin emigrimin nga vendet më pak të zhvilluara. Procesi do të vazhdojë derisa ndryshimi në kërkesën për punë të jetë zero dhe si rezultat, rritet produktiviteti i përgjithshëm i punës. Punësimi i emigrantëve stimulon produktivitetin dhe investimet; ‘hendeku’ (i krijuar nga lëvizja e njerëzve) mund të kontribuojë në përparimin e vendeve të zhvilluara, kështu si rezultat, politikatat e ardhshme duhet të stimulojnë investimet dhe rritjen ekonomike në të dy vendet, në atë të origjinës dhe të destinacionit. Emigrantët me kualifikim të lartë dhe të integruar mirë në tregun e punës kanë një ndikim pozitiv në rritjen ekonomike dhe kontribuojnë në reduktimin e diferencave të pagave midis punëtorëve të huaj dhe vendas. Vendimi për të migruar ndikohet gjithashtu nga një rrjet i gjerë ndërmjetësish, që synon të maksimizojë fitimin e tyre individual. Ata gjithashtu veprojnë si agjentë institucionalë që kontribuojnë në arritjen e ekuilibrave. Pavarësisht këtij kontributi, ndërmjetësit mund të ndikojnë në përzgjedhjen negative të emigrantëve.

Qëllimi kryesor i këtij artikulli ishte analiza e fenomenit të emigrimit nga disa vende të EQL dhe e përcaktuesve përkatës. Ne vlerësuam dy modele të gravitetit, duke përfshirë disa variabla të pavarur që lidhen me problemet tipike për vendet në zhvillim, siç janë varfëria, papunësia dhe korrupsioni. Sipas testeve diagnostikuese, ekuacioni i vlerësuar përshtatet mirë me mostrën tonë. Migrimi lidhet pozitivisht me PBB-në për frymë në vendet pritëse, popullsinë në vendet e origjinës dhe në vendin pritës, diferencën midis niveleve të papunësisë në vendet e origjinës dhe në vendet pritëse dhe dallimin midis indekseve të korrupsionit në vendet pritëse dhe në vendet e origjinës. Për më tepër, migrimi lidhet negativisht me GDP-në për frymë në vendet e origjinës dhe distancën dypalëshe. Autoritetet e vendeve të EQL duhet të orientojnë politikatat e tyre drejt krijimit të vendeve të reja të punës, eliminimit të korrupsionit, si dhe zbutjes së pabarazisë. Kjo do të çojë në një rritje të qëndrueshme ekonomike dhe në minimizimin e fenomenit të migracionit.

Referenca

1. Personal remittances, received (current US\$) | Data [Internet]. Data.worldbank.org. 2018. Available from: <https://data.worldbank.org/indicator/bx.trf.pwkr.cd.dt>
2. GDP per capita (current US\$) | Data [Internet]. Data.worldbank.org. 2018. Available from: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD>
3. The World Factbook — Central Intelligence Agency [Internet]. Cia.gov. 2018. Available from: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2046.html>
4. Migration and migrant population statistics - Statistics Explained [Internet]. Ec.europa.eu. 2018. Available from: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics
5. Lee E. A theory of migration. *Demography* 1966; 3: 47-57.
6. Lewis W. Economic development with unlimited supplies of labor. *Manchester School of Economic and Social Studies* 1954; 22: 139-91.

7. Ranis G., Fei J. A theory of economic development. *American Economic Review* 1961; 51: 533-565.
8. Harris J., Todaro M. Migration, unemployment, and development: a two-sector analysis. *American Economic Review* 1970; 60: 126-142.
9. Piore M. *Birds of passage: migrant labour in industrial societies*. Cambridge; Cambridge University Press; 1979.
10. Borjas G. The economics of immigration. *Journal of Economic Literature* 1994; 32(4):1667-1717
11. Guilmoto C., Sandron F. The internal dynamics of migration networks in developing countries. *Population: An English Selection* 2001; 13(2): 135-164.
12. Beine M., Bertoli S., Moraga J. A practitioners' guide to gravity models of international migration. *The World Economy* 2016; 1–17.
13. Cuaresma J.C., Moser M., Raggl A. On the Determinants of Global Bilateral Migration Flows, WWW for Europe Working Papers series 2013; 5.
14. Grogger J., Hanson G. Income maximization and the selection and sorting of international migrants. *Journal of Development Economics* 2011; 95(1); 42–57.
15. Kim K., Cohen J. Determinants of international migration flows to and from industrialized countries: a panel data approach beyond gravity. *International Migration Review* 2010; 44(4); 899–932.
16. Ortega F., Peri G. The effect of income and immigration policies on international migration. *Migration Studies* 2013; 1(1); 47–74.
17. Poprawe M. On the relationship between corruption and migration: empirical evidence from a gravity model of migration. *Public Choice* 2015; 163 (3–4).
18. Ramos R., Suriñach J. A Gravity Model of Migration Between the ENC and the EU. *Tijdschrift voor economische en sociale gjeografie* 2017; 108(1); 21-35.
19. Mayer T., Zignago. S. Notes on CEPII's distances measures: The GeoDist Database. CEPII Working Paper 2011; 25.